

NÁZORY OBČANŮ NA ÚČAST VE VOLBÁCH

Technické parametry

Výzkum:	Naše společnost 2002
Otázka:	PV.35
Termín terénního šetření:	5.- 12. 6. 2002
Počet respondentů:	1103
Reprezentativita:	obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let
Výběr respondentů:	kvótní výběr
Zveřejněno dne:	11. 9. 2002
Kód tiskové informace:	PV20911
Zpracoval:	Daniel Kunštát

Krátce před letošními parlamentními volbami CVVM SoÚ AV ČR zmapovalo názory veřejnosti na účast ve volbách. Osloveným byly předloženy teze, k nimž se jednotlivě vyjadřovali. Strukturu získaných odpovědí i přesné znění výroků přináší tabulka 1.*

Tabulka 1: **Názory na volební účast (v %)**

	<i>rozhodně ano</i>	<i>spíše ano</i>	<i>spíše ne</i>	<i>rozhodně ne</i>	<i>ano/ne</i>
Účast ve volbách je osobní věcí každého	51	37	7	2	88/9
Možnost volit je právem každého občana a je tedy potřebné tuto možnost využít	40	43	9	2	83/11
Jít volit není povinností, ale je to pro společnost potřebné	25	47	14	5	72/19
Jít volit je občanská povinnost každého	29	39	18	12	68/30
Volby nemají význam, politici si stejně dělají co chtějí	21	37	29	10	58/39
Je jedno, jak volby dopadnou, pro obyčejného člověka se stejně nic nezmění	21	35	27	12	56/39
Prostřednictvím voleb se mohou podílet na rozhodování o věcech veřejných	12	40	28	14	52/42
Můj hlas stejně nic nezmění	14	31	34	16	45/50
Účast ve volbách je zbytečná	5	13	37	37	18/74

Pozn.: Dotázaní se vyjadřovali zvláště ke každé kategorii, dopočet do 100 % v řádcích tvoří odpověď „nevím“. Údaje v posledním sloupci představují podíl součtů kategorií „rozhodně ano“+„spíše ano“ a „rozhodně ne“+„spíše ne“.

Ze získaných dat je zřejmé, že postoje české populace k volebnímu aktu vykazují zřetelně ambivalentní prvky. Téměř všeobecně se dotázaní shodli na tom, že účast ve volbách je osobní věcí každého (88 %) a že možnost volit je právem,

* Otázka: „Řekněte prosím, do jaké míry souhlasíte s následujícími výroky, které se vztahují k volbám. Řekl byste, že: ...“

kteřé je potřebné využít (83%) – v obou případech nesouhlasila zhruba desetina dotázaných. Jen o poznání menší konsensus existuje u tezí volit není povinností, ale je to pro společnost potřebné (72%) a že jít volit je občanskou povinností (68 %). Více než polovina respondentů vyjádřila svůj skeptický postoj k volbám souhlasem s myšlenkou, že volby nemají význam, neboť si politici „stejně dělají, co chtějí“ (58%) a že je jedno jak volby dopadnou, protože „pro obyčejného člověka se stejně nic nezmění“ (56%). 52 % oslovených naopak vyjádřilo přesvědčení, že se prostřednictvím voleb mohou podílet na správě o věcech veřejných. Přesně polovina dotázaných se ztotožnila s tezí, že jejich hlas stejně nic nezmění. Nikoli překvapivým zjištěním je, že z hlediska míry souhlasu stojí na posledním místě tvrzení, že účast ve volbách je zbytečná, toto stanovisko vyjádřilo 18 % respondentů.

Tabulka 2: **Názory na volební účast podle stranických preferencí, součet odpovědí „rozhodně ano“ + „spíše ano“ (v %)**

	<i>Celý soubor</i>	<i>ČSSD</i>	<i>ODS</i>	<i>KSČM</i>	<i>Koalice</i>
Účast ve volbách je osobní věcí každého	88	90	86	85	83
Možnost volit je právem každého občana a je tedy potřebné tuto možnost využít	83	92	95	93	94
Jít volit není povinností, ale je to pro společnost potřebné	72	87	80	80	87
Jít volit je občanská povinnost každého	68	80	87	82	77
Volby nemají význam, politici si stejně dělají co chtějí	58	46	30	56	47
Je jedno, jak volby dopadnou, pro obyčejného člověka se stejně nic nezmění	56	45	28	55	43
Prostřednictvím voleb se mohou podílet na rozhodování o věcech veřejných	52	60	76	77	69
Můj hlas stejně nic nezmění	45	38	25	35	30
Účast ve volbách je zbytečná	18	6	3	11	10

Na základě dat uvedených v tabulce 2 je třeba vyzdvihnout především fakt, že voliči velkých (parlamentních) stran zastávají oproti celé populaci (tj. oproti celému souboru včetně nevoličů, příznivců malých stran, nerozhodnutých) obecně poněkud příznivější postoje k volbám, k smyslu volební účasti atd. Mezi parlamentními stranami nejsou rozdíly nikterak markantní (také z toho důvodu, že velikosti souborů umožňují pouze orientační analýzu), ovšem i z daného rámce lze odvodit skutečnost, že volbám a účasti v nich přikládají největší váhu především přívrženci ODS.